

**ANAYASA MAHKEMESİ, KAÇAKÇILIK SUÇUNA İLİŞKİN SORUŞTURMA,
KOVUŞTURMA VE İNFAZ AŞAMASINDA CEZA İNDİRİMİNDEN
FAYDALANILABİLMESİ İÇİN VERGİ MAHKEMELERİNDE DAVA
AÇILMAMASI, FERAGAT EDİLMESİ, KANUN YOLUNA BAŞVURULMAMASI
VEYA VAZGEÇİLMESİ YÖNÜNDEKİ HÜKMÜ İPTAL ETTİ.**

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun Geçici 34'üncü Maddesi'ne göre, haklarında hüküm verilmiş olup da dosyası infaz aşamasında olanlar, kaçakçılık suçunu oluşturan fiiler ile verginin ziyaa uğratıldığına tespit edilmesine bağlı olarak tarh edilen verginin, gecikme faizi ve gecikme zammının tamamı ile kesilen cezaların yarısı ve buna isabet eden gecikme zammını, ödedikleri takdirde soruşturma evresi için yapılan etkin pişmanlık düzenlemesinden faydalanabilir. Ceza indiriminden faydalanabilmek için vergi mahkemesinde dava açılmaması, açılmışsa feragat edilmesi, kanun yollarına başvurulmaması veya başvurulmuşsa vazgeçilmesi şarttır.

Anayasa Mahkemesine yapılan başvuruda “*Ceza indiriminden faydalanabilmek için vergi mahkemesinde dava açılmaması, açılmışsa feragat edilmesi, kanun yollarına başvurulmaması veya başvurulmuşsa vazgeçilmesi şarttır*” şeklindeki düzenlemenin iptali talep edilmiştir. Başvuruda özellikle söz konusu kuralla etkin pişmanlık kurumunun dışına çıkıldığı, dava açanla açmayanın farklılaştırıldığı, vergi ve cezalara karşı dava açma hakkından vazgeçen kişinin beraat etmesi durumunda buna dayanarak dava açmasının mümkün olmayacağı belirtilerek kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Vergi kaçakçılığı suçunda etkin pişmanlığa ilişkin temel düzenleme olan Vergi Usul Kanunu'nun 359'uncu maddesine eklenen fıkralarda¹, etkin pişmanlık kurumu, soruşturma evresinden kovuşturma evresinin sonuna kadar geçen süreçte başvurulabilecek bir imkân olarak öngörülmüştür. İptali istenen kuralı da içeren geçici 34'üncü maddeyle soruşturma ve kovuşturma evreleriyle birlikte infaz evresi de kapsama alınmış, kuralın yürürlük tarihi itibarıyla soruşturma, kovuşturma ve infaz evresindeki dosyalar bakımından bu madde hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Madde kapsamında ceza indiriminden yararlanabilmesi için vergi ve diğer borçların ödenmesi ve bunlara karşı vergi mahkemesinde dava açılmaması şartlarının gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Getirilen etkin pişmanlık kurumuyla ceza davası ortadan kaldırılmayıp cezada indirim imkânının tanınması kanun koyucunun takdir yetkisindedir.

¹ (Ek fıkra:8/4/2022-7394/4 md.) Bu maddede yazılı fiillerle verginin ziyaa uğratıldığına tespit edilmesine bağlı olarak tarh edilen verginin, gecikme faizi ve gecikme zammının tamamı ile kesilen cezaların yarısı ve buna isabet eden gecikme zammının; soruşturma evresinde ödenmesi halinde verilecek ceza yarı oranında, kovuşturma evresinde hüküm verilmeye kadar ödenmesi halinde ise verilecek ceza üçte bir oranında indirilir. (Ek fıkra:8/4/2022-7394/4 md.) Tarh edilen vergi ve vergi aslına bağlı olarak kesilen cezanın bulunmadığı durumlarda verilecek ceza yarı oranında indirilir. (Ek fıkra:8/4/2022-7394/4 md.) Yukarıdaki fıkralarda belirtilen ceza indiriminden faydalanabilmek için vergi mahkemesinde dava açılmaması, açılmışsa feragat edilmesi, kanun yollarına başvurulmaması veya başvurulmuşsa vazgeçilmesi şarttır.

MAVİ & KARADAĞ HUKUK BÜROSU

Anayasa Mahkemesi yaptığı değerlendirmede, pişmanlık ve özel aftan yararlanabilmek için ödenen vergi ve diğer kalemlerin dava konusu yapılmaması koşulu dolayısıyla *yüklenen suçun sanık tarafından işlenmediğinin sabit olması* gerekçesiyle beraat kararı verilmesi hâlinde vergi suçunun muhatap tarafından işlenmediği, bu suçun işlendiği varsayımına dayalı olarak doğduğu iddia edilen vergilerin doğmadığını, dolayısıyla etkin pişmanlıktan yararlanmak amacıyla muhatapın ödememesi gereken vergiyi ve buna bağlı diğer kalemleri ödediği kesin olarak ortaya çıktığını; diğer hâllerde ise vergi kaybını doğuracak ilave fiilin işlenmemiş olması, vergi suçunun muhatabı ile verginin muhatabının farklı kişiler olması, vergi ve ceza ile ilgili tespitlerde hatalar yapılması gibi ihtimallerin gerçekleşmesi durumunda aslında ödenmemesi gereken vergi ve diğer kalemlerin ödenmesi söz konusu olabildiğini, böylelikle bu ödemeleri yapmak durumunda kalan muhatapın aşırı bir külfete katlanmak zorunda kalacağını, ayrıca devletin kamu alacağına bir an önce ve kesin olarak kavuşması biçiminde kamu yararının bulunmadığını belirtmiştir.

Anayasa Mahkemesi'ne göre, kuralla kişilere yüklenen aşırı külfete karşılık sağlanacak kamu yararı sadece dava sayısının azalmasına bağlı olarak yargının iş yükünün hafifletilmesi olacaktır. Bu durum muhataba yüklenen aşırı külfetle karşılaştırıldığında sınırlama aracı ile sınırlamayla ulaşılmak istenen amaç arasında bulunması gereken adil dengenin kişiler aleyhine bozulmasına neden olacaktır. Mahkeme, böyle bir durumda mülkiyet hakkına yönelik bu sınırlamanın kişi aleyhine sonuçlarının ortadan kaldırılabilmesi ve adil dengenin yeniden kurulabilmesi için idarenin vergilendirme ve ceza kesme işlemlerinin doğruluğunu denetleyebilecek ve kişi zararını telafi etme imkânı sunabilecek telafi mekanizmalarının bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi gerektiğini, bu çerçevede muhatapın katlanmak durumunda kaldığı aşırı külfeti azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik idari ve/veya yargısal başvuru yolu biçiminde bir telafi mekanizmasının öngörülmediğine kanaat getirmiştir.

Anayasa Mahkemesi açıklanan gerekçelerle kuralın Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline karar vermiş ve karar 23 Mart 2023 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Anayasa Mahkemesi Kararı'nın tam metnine ulaşmak için lütfen [buraya](#) tıklayınız.

Mavi & Karadağ Hukuk Bürosu